

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Mera än representera?

Perera, Ylva

Published in:
Hufvudstadsbladet

Published: 06/12/2021

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Perera, Y. (2021). Mera än representera? *Hufvudstadsbladet*. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe202201148691>

General rights

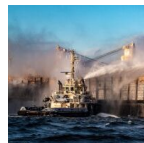
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Hårda paket till stora och små läsare

7.12.11.30 PREMIUM

Drönare hjälper vid fartygsbranden utanför Göteborg

7.12.11.17

REPRESENTATION**Mera än representera?**

Formuleringarna blottlägger hur villkorade de som skriver skönlitteratur om karaktärer med invandrabakgrund i Svenskfinland är, skriver Ylva Perera. **BILD: KEVIN CHANG**

KRÖNIKA Ylva Perera PREMIUM

6.12.2021 06:00 Uppdaterad 6.12.2021 09:35

Själv har jag reagerat på att hyllandet av nya perspektiv i *Skugga och svalka* ofta ackompanjerats av försäkranden om att Tran gör något mer än att representera.

I sin kolumn "Hur glad blev Quynh Tran?" i Västra Nyland 17.11 lyfter Sara Nyman viktiga frågor kring representationslängtan och litteratur, apropå Svenska Yles litteraturpris. Nyman skriver att årets vinnare – Quynh Trans roman *Skugga och svalka* – är en fulländad debut som förtjänar priset, men undrar hur kul det känns för honom som årets enda aktuella rasifierade finlandssvenska författare att vinna det, mot bakgrunden av att årets prisdömare Jasmine Kelekay uttryckligen sagt sig vilja premiera litteratur som ger "nya perspektiv" på finlandssvenskhet (Svenska Yle 6.6.2021). Kelekay specificerade visserligen att detta nya inte behövde gälla etnicitet, men i en intervju som nästan uteslutande kretsar kring etnicitetsrepresentation, så det är lätt att förstå Nymans undran.

HBL

Själv har jag reagerat på att hyllandet av nya perspektiv i *Skugga och svalka* ofta ackompanjerats av försäkranden om att Tran gör något mer än att representera. I prismotiveringen står det att romanen "utan att företräda en minoritetsupplevelse eller ett invandraperspektiv" framkallar frågor om identitet och tillhörighet, och i Freja Rudels annars instämnda och mångbottnade recension i Åbo Underrättelser 30.10 står det "Tran berättar om invandrarerfarenhet, men på ett sätt som får schablonerna att skälva. Den socialrealistiska skildringen av hur vietnameser sköter bärskörden får man söka någon annanstans än hos Tran. Detsamma gäller för den förment representativa berättelsen om att växa upp med invandrabakgrund i finlandssvensk småstad. [...] Han skriver litteratur."

Formuleringar som dessa får det att framstå som att utgångspunkten för "invandrarlitteratur" enbart är att representera, medan det storartade med Tran är att han lyckas överskrida det. Krasst sagt, att han skriver litteratur trots att han skriver om invandrare. Missförstå mig rätt, självklart finns det en poäng med att framhäva hur Trans litterära skicklighet utmanar klichéer, men samtidigt är det något beklämmande med att klichéerna över huvud taget är måttstocken.

Dessutom: att en bok handlar om något som enligt läsaren ligger närmare schablonen (till exempel upplevelser av rasism eller socialrealistiska skildringar av arbete eller uppväxt) skulle ju inte automatiskt behöva innebära sämre litterär kvalitet. Jag är övertygad om att skribenterna inte heller menar det, men formuleringarna blottlägger hur villkorade de som skriver skönlitteratur om karaktärer med invandrabakgrund i Svenskfinland är. Du förväntas fylla en nisch och leverera möjligheter till representation, men du ska samtidigt akta dig för att representera för mycket.

Som jämförelse minns jag inte att jag skulle ha läst någon recension av Kjell Westö där det skulle ha stått att han skriver utan att företräda ett helsingforsarperspektiv, eller där man känt sig nödgad att påpeka att Kaj Korkea-aho må skriva om homosexuella karaktärer, men att det ändå är litteratur.

Lika lite som Nyman vill jag alltså kritisera Kelekays prisval, det hade varit lika befängt att inte ge priset till en roman som *Skugga och svalka* bara för att gå emot premisserna i förhandsintervjun. Rudels recension gör ett skickligt jobb med att förklara varför.

Men att "mer än representation" påpekas säger något om vårt litteraturklimat. Dels (vilket är positivt) att viss utveckling skett sen 2017, då min livskumpan Adrian Perera tilldelades samma pris och själv återkommande fick påpeka att det han skrivit var poesi, inte en

HBL

kan behandla skribenterna som invändare som litteratur, utan också behöver säga att vi gör det.

Ylva Perera Litteraturvetare

Beställ Veckans kulturplock!

Ett plock från Kulturen varje fredag i din e-post.

E-postadress

- Jag godkänner KSF Medias kundvillkor (www.hbl.fi/kundvillkor). Vi ger inte vidare dina uppgifter.

Beställ

4 ÄMNESORD ∨ |

ANNONS

Diamanter är det ultimata vintageköpet

SJÖFART